

CARACTERIZAREA ASPECTULUI STĂRII ECOLOGICE DIN SATUL MÂNDREȘTI, RAIONUL TELENEȘTI

BEȚ ECATERINA

studentă an. III, Facultatea Agronomie, UASM

Problemele de mediu cu care se confruntă omenirea modernă reprezintă o nouă realitate socială a secolului XXI. Scopul cercetărilor a constat în studierea, evaluarea și caracterizarea aspectului stării ecologice din satul Mândrești, r. Telenești. În atingerea scopului urmărit au fost înaintate următoarele obiective: - identificarea nivelului ecologic în mediul rural; - sinteza bibliografică privind rolul și funcțiile mediului ambiant sub aspect ecologic; - evidențierea particularităților locale de manifestare a precipitațiilor și a temperaturii; - aprecierea intensității și frecvenței problemelor de mediu în localitate; studii privind impactul antropocentric asupra apelor de suprafață; - recomandarea măsurilor de protecție. Au fost folosite următoarele metode de cercetare: aprecierea condițiilor climaterice (*temperatura, precipitațiile, evapotranspirația ș.a.*), caracteristica ecologică generală a zonei cercetate, monitorizarea riscului ecologic și nivelului impactului antropogen în localitate. Metodele cercetărilor în teren și de analiză în laborator, utilizate la determinarea caracteristicilor fizice, chimice și fizico-chimice ale solurilor și apelor sunt cele standardizate în plan național și internațional. În baza rezultatelor obținute se demonstrează, că valorile maxime ale cantității de precipitații în anul 2021 în luna iunie au fost de 64 mm, iar cele ale temperaturii maxime medii zilnice – 33 °C; datele comparative pentru regiunea Mândrești în anii 1979-2022, prin estimarea precipitațiilor totale medii au înregistrat tendințe ale precipitațiilor negative și umiditatea scăzută din ce în ce mai mult (în anul 1979 - 690,5 mm/an; în 2000 – 541,4 mm/an; în 2015 - 465,4 mm/an; în 2020– 462,3 mm/an); anomalia de temperatură pentru fiecare lună începând din 1979 până în prezent, indică o creștere a lunilor mai calde de-a lungul anilor, ceea ce reflectă încălzirea globală asociată cu schimbările comparativ cu media climatică. Valorile pH ale probelor de apă din sat, indică la faptul, că acestea sunt în limitele normale. Rezultatele analizelor apelor reziduale (AR) la intrare la stația de epurare biologică (SEB) indică la o poluare cu ionii de amoniu care constituie 72,4 mg/l, conținutul NO₃⁻ constituie 5,90 mg/l și a P₂O₅ - 0,23 mg/l. Purificarea AR la SEB asigură diminuarea conținutului ionilor de amoniu până la 44,9 mg/l, și diminuarea ionilor de nitrați până la 2,52 mg/l. Din punct de vedere al raionării pedogeografice, zona cercetată se atribuie Subraionului 3a al Stepei Deluroase a Ciulucului, învelișul de sol al căruia are un caracter specific, condiționat de răspândirea solonețurilor, cernoziomurilor solonețizate și a solurilor salinizate. În total ele ocupă aproximativ 11 % din suprafața subraionului. Raportul dintre calciu și magneziu schimbabili indică la faptul, că numai pentru prima probă acesta constituie circa 4,94, iar pentru restul probelor acesta este foarte mic, ceea ce manifestă un regim salin tensionat al solului.

Rezultatele obținute au permis formularea următoarelor concluzii: schimbările climatului local confirmă tendința globală de încălzire, dar se transformă în principal datorită particularităților geografice locale; datele privind conținutul apelor de suprafață în zona cercetată arată la poluarea acestora cu nutrienți, condiționată de surse locale – ape uzate menajere; gradul înalt de poluare a solului se explică prin faptul, că sunt aruncate multe deșeuri, au loc scurgerile de la diverse întreprinderi și case de locuit și de pe suprafața teritoriului satului și sunt acumulați un șir de poluanți organici și anorganici. Indicii climatici, fiind unii din mai mulți factori ecologici, influențează în general direct landsafturile și agrolandsafturile. Sunt necesare acțiunile urgente de stopare a degradării mediului ambiant din localitate și de implementat un set de măsuri de protecție sectoarelor cele mai vulnerabile. În legătură cu acest fapt, constatăm că, prezintă interes studiul privind calitatea componentelor de mediu în localitatea cercetată.

Cercetarea a fost efectuată în cadrul proiectului “Abordări previzionale a sporirii calității competențelor în învățământul superior agrar în baza parteneriatului cu mediul de afaceri” cu cifra nr. 20.80009.0807.41, autoritatea contractantă ANCD.

Conducător științific - dr., conf. univ. Olesia COJOCARU